

Veel gestelde vragen over online inzage door patiënt in EPD bij de huisarts

Khing Njoo/NHG 3 december 2018/v7

Een burger kan tegenwoordig steeds meer zaken 24/7 online regelen: een belastingaangifte doen, internetbankieren of zijn pensioenopbouw bekijken. Online inzage in het Elektronisch Patiënten Dossier (EPD) van een zorgaanbieder, zoals een ziekenhuis of huisarts, ligt in het verlengde van deze maatschappelijke trend.

Huisartsen en eerstelijnsorganisaties vinden het belangrijk dat patiënten zelf meer regie hebben over hun gezondheid. Inzicht in de eigen medische gegevens kan patiënten helpen in hun omgang met de eigen gezondheid. Met ingang van 2020 is de zorgverlener wettelijk verplicht om online inzage aan patiënten te geven in de eigen medische gegevens.

Veel huisartsen bieden hun patiënten al via een patiëntenportaal eHealth diensten aan zoals herhaalrecept aanvragen, online een afspraak maken en eConsult. Online inzage in het EPD door de patiënt kan aan dit rijtje worden toegevoegd.

Waarom?

V: Waarom online inzage door de patiënt in het EPD bij huisartsen?

A: Inzage in het dossier kan ervoor zorgen dat de patiënt beter geïnformeerd is, meer inzicht krijgt in zijn eigen gezondheid en meer regie neemt over de zorg. Ook het vertrouwen in de zorgverlener neemt toe, omdat deze openheid van zaken geeft.

Beter geïnformeerde patiënten kunnen zich beter op een consult voorbereiden en/of na afloop alles thuis nog eens rustig nalezen. Dit zorgt vaak voor een beter gesprek. Ook voelen zij zich meer betrokken bij hun gezondheid en zorgproces. Meer inzicht in de eigen gezondheid en mogelijke behandelopties, maakt de patiënt steeds meer tot een gelijkwaardige 'gesprekspartner' van de zorgverlener. Daarmee wordt de patiënt beter in staat gesteld om een afgewogen keuze te maken voor de gewenste zorg.

V: Heeft een patiënt altijd recht op online inzage?

A: Ja, een patiënt heeft een wettelijk recht op online inzage in zijn of haar dossier.

De patiënt heeft op grond van de 'Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst' (WGBO) en de 'Algemene verordening gegevensbescherming' (AVG) recht op inzage en een kosteloos (al dan niet digitaal) afschrift van het EPD.¹ De patiënt verzoekt de praktijk om inzage of een digitaal afschrift. In de praktijk blijkt de drempel om van deze mogelijkheid gebruik te maken vrij hoog.

Met de nieuwe Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (Wabvpz, ook wel bekend als de wet 'Cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens') is het recht op *online inzage* erbij gekomen. Zorgverleners hebben tot 1 juli 2020 de tijd gekregen om deze mogelijkheid voor hun patiënten in te voeren. Online inzage maakt het laagdrempeliger voor de patiënt om vanaf elke netwerkverbinding, 24/7 en zonder tussenkomst van de zorgverlener het eigen EPD in te zien.

¹ Geraadpleegd 24 oktober 2018 van
<https://www.medischcontact.nl/nieuws/federatienieuws/federatiebericht/welke-vergoeding-mag-een-arts-berekenen-voor-een-afschrift-van-het-medisch-dossier.htm>

Wat?

V: Welke informatie moet voor online inzage beschikbaar zijn?

A: De wet Aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (Wabvpz, ook wel bekend als de wet 'Cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens') stelt alleen dat online inzage in het dossier een wettelijk recht is van de patiënt. De Patiëntenfederatie Nederland en het Nederlands Huisartsengenootschap hebben gekozen voor inzage in de belangrijkste informatie voor de actuele zorg.² Deze keuze is ingegeven, omdat veel oude gegevens niet meer relevant zijn en een teveel aan informatie niet behulpzaam is. Daarnaast kunnen huisartsen alleen na invoering van online inzage rekening houden met het feit dat patiënten meelesen. Voor de verslaglegging in het verleden kan dat met terugwerkende kracht niet worden verwacht.

De volgende informatie uit het EPD dient online ter inzage te worden getoond:

- Alle episodes (open-afgesloten en met-zonder attentievlag)
- Alle ingrepen en behandelingen
- Profylaxe en voorzorg
- Actuele medicatieoverzicht
- Geneesmiddelenallergie en –intolerantie
- Alle correspondentie
- Resultaten van diagnostische bepalingen – *van laatste veertien maanden*
- E- en P-regels van de SOEP-verslagen - *vastgelegd na invoering van online inzage*

Daarnaast blijft elke patiënt op grond van de WGBO en AVG ook het recht behouden op inzage en een (digitaal) afschrift van zijn *volledig medisch* dossier, exclusief de persoonlijke werkaantekeningen van de arts.³ Hoe te handelen bij een verzoek tot inzage of afschrift van het hele dossier staat in de KNMG richtlijn Omgaan met medische gegevens beschreven.⁴

V: Moet een huisarts de taal van zijn verslaglegging aanpassen?

A: Nee, dat is geen eis. Het EPD is primair bedoeld voor de zorgverlener om informatie bij te houden over de behandeling van de patiënt en de overwegingen van de huisarts. Door de informatieplicht van de zorgverlener het recht op informatie weet een patiënt -als het goed is-, wat hem mankeert en wat er tijdens de contacten met de huisarts is besproken. Medische termen zijn als het goed is bekend en anders kan de patiënt het aan de huisarts vragen of zelf opzoeken op het internet.

V: Moet een huisarts uitslagen zodra ze binnen zijn aan de patiënt laten zien? Of kan dat na verwerking in het dossier?

A: De huisarts mag zelf bepalen of hij de uitslagen meteen voor online inzage wilt aanbieden of niet. Voor de situatie in de huisartspraktijk heeft meteen aanbieden niet zoveel voordelen, aangezien binnengekomen uitslagen meestal binnen 24-48 uur worden verwerkt en daarna aan de patiënt medegedeeld. Leg de afspraken met de patiënt tav het mededelen van een uitslag vast in het HIS. Spreek het beleid af t.a.v. uitslagen meteen aanbieden of niet met het praktijkteam, huisartsvoorziening en/of XIS-leverancier.

² Richtlijn Online inzage in het H-EPD door patiënt. Utrecht, 2017. Geraadpleegd 24 oktober 2018 van <https://www.nhg.org/themas/publicaties/richtlijn-online-inzage-het-h-epd-door-patient>

³ Persoonlijke werkaantekeningen zijn aantekeningen die bedoeld zijn voor (tijdelijke) indrukken, vermoedens of vragen van de huisarts. Persoonlijke aantekeningen zijn alleen bedoeld voor degene die ze heeft vastgelegd. Wanneer ze met anderen worden gedeeld, dan is deze informatie onderdeel van het dossier en ter inzage voor de patiënt. KNMG Richtlijn omgaan met medische gegevens, 25 mei 2018; pag.110-111

⁴ Geraadpleegd 25 juli 2018 van www.knmg.nl/richtlijn-omgaan-met-medische-gegevens

V: Als een patiënt bij online inzage informatie ziet dat niet blijkt te kloppen. Welke rechten en plichten hebben de patiënt en de huisarts?

A: De patiënt heeft het recht (artikel 16 AVG) om feitelijke onjuistheden in zijn medisch dossier te laten corrigeren, bijvoorbeeld een fout adres of onjuiste gegevens over onderzoeken en behandelingen in het verleden.

De huisarts geeft liefst meteen en uiterlijk binnen een maand na het indienen van een verzoek tot correctie aan of hij aan het verzoek voldoet. Hij motiveert in hoeverre hij aan het verzoek voldoet. Indien hij meegaat met het verzoek, dan brengt hij de correctie zo spoedig mogelijk in het medisch dossier aan.

Het recht op correctie gaat niet zover dat bijvoorbeeld de patiënt een diagnose mag wijzigen. Is de patiënt het niet eens met een diagnose, dan mag hij een verklaring aan het medisch dossier laten toevoegen, zoals een second opinion, waarin zijn (afwijkende) visie op de diagnose wordt weergegeven.

Ook als de huisarts het niet eens is met de verklaring van de patiënt, moet die verklaring opgenomen worden in het medisch dossier.⁵

V: Hoe zit het met online inzage door ouders in het dossier van hun kinderen?

A: Ouders hebben in de volgende gevallen recht op online inzage van gegevens betreffende hun kind:

- Bij kinderen onder de 12 jaar heeft een ouder/voogd recht op inzage.
- Bij kinderen tussen 12 en 16 jaar heeft een ouder/voogd alleen recht op inzage met de toestemming van het kind. Het kind kan de gegeven toestemming op elk moment intrekken.

Bij kinderen vanaf 16 jaar heeft een ouder/voogd geen recht op inzage. Op deze regels zijn uitzonderingen, bijvoorbeeld bij kinderen met een verstandelijke beperking.⁶

Hoe?

V: Is online inzage nu al mogelijk?

A: Ja, de mogelijkheid tot online inzage door de patiënt is voor onderdelen van het dossier al een feit.⁷

- In 2017 boden 20% van de huisartsen al online inzage in de voorgeschreven medicatie en 10% in de gestelde diagnoses en uitslagen van (laboratorium)onderzoeken.
- Bij de medisch specialisten liggen deze cijfers iets hoger: 26% inzage in de medicatie en 30% in diagnoses en uitslagen.
- Beide beroepsgroepen bieden nog maar mondjesmaat (6%) inzage in de contactverslagen of de decursus.

Met ingang van 1 juli 2020 moeten alle patiënten online inzage in zijn of haar dossier hebben.⁸

⁵ KNMG-richtlijn Omgaan met medische gegevens. Hoofdstuk 7. Utrecht, KNMG, mei 2018.

⁶ KNMG Geraadpleegd 24 oktober 2018 van <https://www.knmg.nl/advies-richtlijnen/dossiers/rechten-minderjarigen.htm>

⁷ Nictiz eHealth Monitor 2017. Den Haag, 2018. Geraadpleegd 16 juli 2018 van <https://www.ehealth-monitor.nl/data/online-inzage-onderdelen-medisch-dossier/>

⁸ Juridische factsheet Wet cliëntenrechten bij elektronische verwerking van gegevens. Geraadpleegd 16 juli 2018 van <https://www.knmg.nl/web/file?uuid=0024843f-c4dc-4287-98dc-e32a18b64c71&owner=5c945405-d6ca-4deb-aa16-7af2088aa173&contentid=67601>

V: Op welke manier kan de huisarts de patiënt online inzage in zijn medisch dossier aanbieden?

A: Een huisarts biedt online inzage via het patiëntportaal van de HIS- of andere leverancier aan. Deze functie moet dan wel aanwezig zijn in het patiëntportaal. Indien de leverancier van uw patiëntportaal de functie van online inzage (nog) niet aanbiedt, kunt u informeren of daar plannen voor zijn. U kunt ook in uw regio, bijvoorbeeld bij de zorggroep, informeren of er initiatieven voor online inzage lopen.

V: Wat is het verschil tussen een patiëntportaal en een PGO?

A: Een *patiëntenportaal* is een website of app die gekoppeld is aan een specifiek zorginformatiesysteem, bijvoorbeeld het HIS van de huisartsenpraktijk, of aan een regionaal platform, bijvoorbeeld Pazio. Daarmee kan de huisarts verschillende diensten aanbieden, waaronder online inzage. De huisarts bepaalt wie toegang heeft tot het portaal. Daarmee kan de huisarts het voor een bepaalde groep van patiënten of voor alle patiënten openzetten. De patiënt moet dan zich aanmelden op het patiëntenportaal van de huisartsenpraktijk.

Een *persoonlijke gezondheidsomgeving* (PGO) is een website of app, waarmee een patiënt online inzage heeft in gegevens uit meerdere zorginformatiesystemen tegelijkertijd. Dit kunnen de gezondheidsgegevens zijn uit het dossier van bijvoorbeeld de huisarts en medisch specialist in het ziekenhuis. De patiënt kan deze gegevens in de PGO zelf gebruiken en er ook eigen gegevens aan toevoegen. De patiënt meldt zich aan op de PGO van zijn keus.

Vanaf 2018 zullen voor de patiënt Persoonlijke Gezondheidsomgevingen (PGO) op de markt komen. Met het Medmij programma maakt de Patiëntenfederatie Nederland zich sterk voor dat de patiënt via een PGO online toegang heeft tot zijn gegevens.⁹

V: Hoe krijgt de patiënt veilig toegang tot het patiëntenportaal?

A: Omdat medische informatie privacygevoelige informatie is, dient de patiënt via twee factor authenticatie toegang tot het patiëntenportaal te krijgen. De patiënt kan zich bijvoorbeeld met DigiD en sms code aanmelden. De sms code is een extra stap om te verzekeren dat de persoon ook daadwerkelijk degene is wie hij beweert te zijn. Dit is bijvoorbeeld bij internetbankieren al gebruikelijk. Dus patiënten zijn er al mee vertrouwd.

V: Welke ondersteuning bieden de huisartsenkoepels?

A: Vanuit OPEN bieden NHG, LHV en InEen huisartsen en huisartsenorganisaties praktische hulp aan, onder andere met scholing, voor het plannen en invoeren en voor de benodigde ICT-aanpassingen. Daarmee helpen we zorgverleners om op tijd klaar te zijn voor de nieuwe wettelijke verplichtingen op het gebied van inzagerecht en gegevensbescherming, die vanaf juli 2020 van kracht zijn. [Meer over OPEN.](#)

⁹ Geraadpleegd 25 oktober 2018 van <https://www.medmij.nl/pgo/>